

LANDELIJK OVERLEG CONSUMENTENBELANGEN OPENBAAR VERVOER

NS

Tijmen Voet

Postbus 2025

3500 HA Utrecht

Contactpersoon: A. Frerichs

Datum brief: 27 november 2023

Kenmerk brief: Locov 2023-360279

Bijlage(n) bij brief: -

Onderwerp: Advies voorgenomen ontheffingsverzoeken Dienstregeling 2024

Geachte heer Voet,

In uw brief van 6 november 2023 (met kenmerk CC/PA/TD-956 Adviesaanvraag voorgenomen ontheffingsverzoeken Dienstregeling 2024) vraagt u ons, de consumentenorganisaties in het Locov, advies over de voorgenomen ontheffingsverzoeken voor Dienstregeling 2024. Wij gaan graag in op uw adviesverzoek.

Algemeen ontheffingsverzoek

Voor de door u genoemde kleine afwijkingen tot vijf minuten adviseren wij positief.

Voor zaken waarvoor in eerdere jaren reeds ontheffing is verleend hebben wij u vorig jaar alleen voor één jaar positief geadviseerd. In aanvulling daarop hebben wij u toen geadviseerd integraal een brede heroverweging te maken over alle verstrekte ontheffingen. Wij hebben u dit gevraagd omdat de concessie-eisen er niets voor niets zijn, de samenleving en daarmee de vervoervraag de afgelopen tien jaar is veranderd en de mobiliteitstransitie, ook in de rustige uren, om meer OV-aanbod vraagt.

U heeft dit advies niet overgenomen. U heeft daarbij aangegeven gedurende de lopende concessieperiode, dezelfde werkwijze te hanteren. Ook deze werkwijze betekent echter niet dat eenmaal verstrekte ontheffingen de hele

concessieperiode zouden moeten gelden. Omstandigheden kunnen immers wijzigen.

Omdat u nu een ontheffing vraagt voor het laatste concessiejaar adviseren wij u positief, mits u daarbij bereid bent alsnog alle huidige ontheffingen te heroverwegen. Concreet adviseren wij u in voorbereiding op het eerste jaar van de nieuwe concessie onderzoek te doen naar het stimuleren van reizigersgroei door het verruimen van de bedieningstijden. In de nieuwe concessie heeft u immers mogelijkheid hiervoor. U bent gerechtigd in de vroege ochtend de dienstregeling op te bouwen en in de late avond de dienstregeling af te bouwen. Hierbij moet in onze ogen niet alleen gekeken worden naar de vervoervraag in de eerste of laatste trein. Immers: als een laatste trein wordt geschrapt kan dit ook een negatief effect hebben op het aantal reizigers in de nieuwe laatste trein. Reizigers willen nu eenmaal niet het risico lopen dat ze niet meer thuis komen. Daarom zijn wij er van overtuigd dat aanbieden van vroegere verbindingen in de ochtend en latere verbindingen in de avond leidt tot reizigersgroei in bestaande treinen.

Wij zijn overigens verheugd dat u in Dienstregeling 2024 enkele nieuwe vroege verbindingen gaat introduceren. Op sommige trajecten betekent dit een reismogelijkheid een uur eerder. Wij zien uit naar uw voorstellen om dergelijke verbeteringen op meer trajecten door te voeren.

Specifieke ontheffingsverzoeken

U heeft drie specifieke ontheffingsverzoeken die zijn ontstaan als gevolg van uurdiensten in plaats van halfuurdiensten, waardoor de eerste rit op het andere half uur ligt. Deze uurdiensten zijn tijdelijk in verband met uw personeelstekort.

Wij constateren dat de betreffende uurdiensten al enige tijd rijden. U heeft daarbij echter in de huidige dienstregeling de eerste trein gehandhaafd. U hoefde hierdoor geen ontheffingsverzoek in te dienen. U geeft niet aan waarom u voor Dienstregeling 2024 wel voornemens bent deze eerste treinen te schrappen. Wij zien dit als een nieuwe verslechtering van uw aanbod, en dit heeft mogelijk ook gevolgen voor het aantal reizigers in aansluitende busdiensten. Voor sommige reizigers betekent uw voorstel zelfs dat ze pas een uur later op hun bestemming kunnen komen. Dit geldt onder andere voor reizigers tussen Vught en Maarheeze op zondag. Door het schrappen van de eerste rit 's-Hertogenbosch – Eindhoven Centraal komen deze reizigers pas een uur later aan, om 9:39 uur. Wij kunnen daarom niet instemmen met uw voorstel.

Wij zijn blij dat u voornemens bent om bij voldoende beschikbaarheid van personeel in de loop van Dienstregeling 2024 deze uurdiensten te herstellen naar halfuurdiensten. Op dat moment verwacht u dat er geen ontheffing meer nodig is. Nu u het afgelopen jaar een ontheffing niet nodig hebt gehad en u tevens van plan bent de halfuurdiensten in de loop van 2024 weer te herstellen is het vreemd dat u desondanks tot die tijd de eerste treinen alsnog, zij het tijdelijk, schrapt.

Wij kunnen ons voorstellen dat de huidige situatie niet optimaal is qua personeelsinzet omdat tussen de eerste treinen een half uur zit, terwijl de rest van de dag één keer per uur wordt gereden. U zou dit echter ook kunnen oplossen door niet de eerste trein te schrappen, maar deze een half uur vroeger te rijden. Hiermee kunt u reizigers een half uur eerder vervoer aanbieden in plaats van een half uur later, terwijl u tegelijkertijd wel de inzet van uw personeel optimaliseert.

Voor alle drie de ontheffingsverzoeken geldt tenslotte dat de vertrektijd van de eerste trein in uw voorstel veel later is dan de vertrektijd van de eerste trein op vergelijkbare trajecten vanaf hetzelfde vertrekstation op dezelfde dagen. U motiveert deze verschillen niet:

- U stelt voor de eerste trein van 's-Hertogenbosch naar Vught op zondag pas om 8:28 uur te rijden (rit 4425) in plaats van om 7.58 uur (rit 4423). Reizigers van 's-Hertogenbosch naar Oss kunnen op zondag al om 7:02 uur reizen. U kunt de huidige trein naar Vught om 7:58 uur handhaven (rit 4423) of deze trein om 7:28 uur rijden (rit 4421). Wij merken daarbij op dat trein 4421 op zondag al rijdt tussen Eindhoven Centraal en Deurne en dat ook een uur eerder trein 4417 al rijdt op dit traject. Het toevoegen van rit 4421 tussen 's-Hertogenbosch en Eindhoven Centraal zal ook tot extra reizigers leiden op het traject tussen Eindhoven Centraal en Deurne.
- U stelt voor de eerste trein van Zaandam naar Purmerend en Hoorn op zaterdag en zondag om 7:42 uur te rijden (rit 3318) in plaats van om 7.12 uur (rit 3316). Reizigers van Zaandam naar Wormerveer kunnen op zaterdag al om 6:25 uur reizen en op zondag om 6:55 uur. U kunt de huidige trein naar Hoorn om 7:12 uur handhaven (rit 3316) of deze trein om 6:42 uur rijden (rit 3314).
- U stelt voor de eerste trein van Tilburg Universiteit naar Tilburg, Boxtel en Eindhoven Centraal op zaterdag om 7:33 uur te rijden (rit 6421) in plaats van om 7:03 uur (rit 6419). Reizigers van Tilburg Universiteit naar Breda kunnen op zaterdag al om 6:52 uur reizen. U kunt de huidige trein naar

Eindhoven Centraal om 7:03 uur handhaven (rit 6419) of deze trein om 6:33 uur rijden (rit 6417).

Wij adviseren daarom negatief over uw drie specifieke ontheffingsverzoeken.

Ontbrekende ontheffingsverzoeken

De eerste trein van 's-Hertogenbosch naar Vught en Boxtel rijdt in Dienstregeling 2024 op zaterdag een uur later, namelijk om 07:28 uur (rit 4421). U heeft geen ontheffing gevraagd voor het vervallen van rit 4417, terwijl hiermee in het uurblok tussen 6 en 7 uur geen reismogelijkheid meer is. Wij gaan om dezelfde redenen als in de vorige paragraaf niet akkoord met een ontheffing voor deze trein. Wij adviseren u deze trein alsnog zo spoedig mogelijk weer op te nemen in de dienstregeling.

Op zondag vervalt de tweede rit van de Sprinter Haarlem – Zandvoort aan Zee van 7:30 uur (rit 5431). U heeft geen ontheffing gevraagd voor het vervallen van deze rit terwijl hiermee in het uurblok tussen 7 en 8 uur slechts één reismogelijkheid wordt geboden. Station Haarlem is in bijlage 5 van de concessie opgenomen als groot station en dient daarom twee keer per uur te worden bediend. Wij adviseren negatief over een ontheffing voor deze trein.

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan zijn wij hiertoe van harte bereid.

Met vriendelijke groeten,

DE CONSUMENTENORGANISATIES IN HET LOCOV.

In het LOCOV hebben zitting: het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Nederlandse Spoorwegen, Spoorbeheerder ProRail, de ANWB, Ieder(in), de Fietzersbond, de Landelijke Studentenvakbond, ANBO-PCOB (namens de Seniorencoalitie) en Reizigersvereniging ROVER.

Postadres Locov secretariaat:	Postbus 20901,2500 EX DEN HAAG
Bezoekadres Locov secretariaat:	Rijnstraat 8, 2515 XP DEN HAAG
Telefoon:	070 - 4568999